

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 29.08.2002

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

504

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

zo 7. augusta 2002

o podmienkach poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov

Vláda Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z. a podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky nariaďuje:

§ 1

Toto nariadenie transponuje do právneho poriadku Slovenskej republiky smernicu Európskych spoločenstiev uvedenú v prílohe č. 1.

§ 2

(1) Osobným ochranným pracovným prostriedkom je každý prostriedok nosený, držaný alebo inak používaný pri práci zamestnancom, ktorý je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca pred nebezpečenstvom vrátane jeho doplnkov a príslušenstva. Zoznam osobných ochranných pracovných prostriedkov je uvedený v prílohe č. 2. Zoznam nebezpečenstiev, ktoré by mohli ohroziť alebo zdravie zamestnanca, je uvedený v prílohe č. 3. Osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami alebo nebezpečenstvami môžu byť aj iné ako uvedené v prílohách č. 2 a 3, ak bezpečnosť vyplývajú z postupu zamestnávateľa podľa § 5 a sú v súlade s týmto nariadením.

(2) Osobným ochranným pracovným prostriedkom podľa odseku 1 nie je

- a) bežný pracovný odev, uniforma a obuv,
- b) prostriedok, ktorým záchranné zložky poskytujú pomoc,¹⁾
- c) prostriedok používaný pri cestnej doprave,²⁾
- d) športový výstroj,
- e) prostriedok na sebaobranu a na odstrašovanie.

§ 3

(1) Zamestnávateľ poskytuje³⁾ zamestnancovi osobný ochranný pracovný prostriedok na používanie, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť alebo obmedziť technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce. Zoznam prác, pri ktorých sa poskytujú osobné ochranné pracovné prostriedky, je uvedený v prílohe č. 4. Prácou, pri

ktorej sa poskytujú osobné ochranné pracovné prostriedky, môže byť aj iná ako uvedená v tomto zozname, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť alebo obmedziť spôsobom ustanoveným v prvej vete.

(2) Zamestnávateľ musí poskytnúť zamestnancovi taký osobný ochranný pracovný prostriedok, ktorý je v súlade s § 4 ods. 1 a 2 a s osobitným predpisom.⁴⁾

(3) Zamestnávateľ poskytuje⁵⁾ zamestnancovi aj pracovný odev alebo pracovnú obuv, ak zamestnanec pracuje v prostredí, v ktorom odev alebo obuv podliehajú mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu tak, že sa stanú nepoužiteľné za kratší čas ako šesť mesiacov.

§ 4

(1) Osobný ochranný pracovný prostriedok musí

- a) zabezpečovať účinnú ochranu pred existujúcimi nebezpečenstvami a nesmie zvyšovať riziko,⁶⁾
- b) zodpovedať existujúcim pracovným podmienkam a pracovnému prostrediu,
- c) vyhovovať ergonomickým požiadavkám, zdravotnému stavu a po potrebnom malom prispôsobení aj telu zamestnanca,
- d) byť zdravotne nezávadný.

(2) Ak viaceré nebezpečenstvá vyžadujú, aby zamestnanec používal súčasne viac osobných ochranných pracovných prostriedkov, musí mu zamestnávateľ poskytnúť také osobné ochranné pracovné prostriedky, ktoré sa dajú navzájom skombinovať a zabezpečujú účinnú ochranu pred týmito nebezpečenstvami.

(3) Osobný ochranný pracovný prostriedok je v zásade určený na používanie jedným zamestnancom. Ak okolnosti vyžadujú, aby ten istý osobný ochranný pracovný prostriedok používalo viac zamestnancov, zamestnávateľ musí vykonať príslušné opatrenia, aby

- a) používateľom osobného ochranného pracovného prostriedku z takého spôsobu používania nevznikli žiadne hygienické problémy a zdravotné následky,
- b) osobný ochranný pracovný prostriedok bol zamestnancovi prístupný vždy v prípade potreby.

(4) Udržiavanie osobného ochranného pracovného prostriedku⁷⁾ zamestnávateľ zabezpečuje potrebnou údržbou, opravou a výmenou.

(5) Zamestnávateľ oboznámi zamestnanca s nebezpečenstvami, pred ktorými ho používanie poskytnutého osobného ochranného pracovného prostriedku chráni, a súčasne zamestnanca poučí o správnom používaní tohto osobného ochranného pracovného prostriedku.

(6) Zamestnanec musí používať osobný ochranný pracovný prostriedok určeným spôsobom, na určené účely, po celý čas trvania nebezpečenstva a v súlade s pokynmi na používanie, ktoré mu zamestnávateľ poskytol zrozumiteľným spôsobom.

(7) Zamestnávateľ sprístupní zamestnancom tie informácie o každom type osobného ochranného pracovného prostriedku používanom u neho, ktoré sú potrebné na jeho používanie.

§ 5

(1) Hodnotenie nebezpečenstiev, vypracované zamestnávateľom podľa osobitného predpisu,⁸⁾ zahŕňa

- a) analyzovanie nebezpečenstiev a určenie tých, ktoré nemožno vylúčiť alebo obmedziť iným spôsobom a ktoré môžu ohroziť život alebo zdravie zamestnanca,

- b) charakterizovanie vlastností, ktoré musí mať osobný ochranný pracovný prostriedok, aby bol účinný pred nebezpečenstvami určenými podľa písmena a); rovnakému hodnoteniu podliehajú nebezpečenstvá, ktoré osobný ochranný pracovný prostriedok môže vytvárať,
- c) hodnotenie, či osobný ochranný pracovný prostriedok, ktorý zamýšľa zamestnancom poskytovať,
1. zodpovedá vlastnostiam podľa písmena b), a
 2. spĺňa požiadavky uvedené v § 3 ods. 2.

(2) Na základe závažnosti nebezpečenstva a dĺžky jeho pôsobenia, charakteru práce a pracoviska, vlastností a účinnosti príslušného osobného ochranného pracovného prostriedku zamestnávateľ určí podmienky používania, najmä dobu používania osobného ochranného pracovného prostriedku. Zoznam kritérií na výber osobného ochranného pracovného prostriedku, ktoré zamestnávateľ pri výbere zohľadňuje, je uvedený v prílohe č. 5. Pri výbere pracovného prostriedku môže zamestnávateľ tieto kritériá doplniť aj inými, potrebnými na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(3) Zamestnávateľ poskytuje osobné ochranné pracovné prostriedky podľa svojho zoznamu poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov.⁸⁾ Tento vypracuje na základe hodnotenia nebezpečenstiev podľa odseku 1 a špecifikuje v ňom konkrétne typy osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktoré poskytuje pri jednotlivých prácach.

(4) Zamestnávateľ v zozname podľa odseku 3 upraví osobitný režim zaobchádzania s osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami určenými na ochranu pred zvláštnymi nebezpečenstvami, napríklad pred rádioaktívnymi látkami, karcinogénnymi látkami alebo na ochranu pred infekciou.

(5) Zamestnávateľ je povinný hodnotiť nebezpečenstvá a posúdiť vhodnosť poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov a zoznam podľa odseku 3 vždy, ak

- a) sa zmenia nebezpečenstvá v dôsledku zmeny technológie alebo organizácie práce, alebo zmeny, alebo zhoršenia pracovných podmienok,
- b) sú dostupné účinné technické prostriedky a prostriedky kolektívnej ochrany na vylúčenie alebo obmedzenie nebezpečenstiev, alebo
- c) sú dostupné účinnejšie osobné ochranné pracovné prostriedky.

(6) Údaje o vyskytujúcich sa nebezpečenstvách poskytne zamestnávateľ písomne všetkým zamestnávateľom, ktorých zamestnanci vykonávajú práce v jeho priestoroch.

§ 6

Zamestnávateľ informuje zamestnancov, zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a príslušnú odborovú organizáciu o opatreniach súvisiacich so zaistením bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v spojitosti s používaním osobných ochranných pracovných prostriedkov.

§ 7

Toto nariadenie sa vzťahuje na samostatne zárobkovo činné osoby v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.⁹⁾

§ 8

Dokumentáciu o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov, spracovanú podľa doterajších predpisov, uvedie zamestnávateľ do súladu s týmto nariadením najneskôr do 1. januára 2003.

§ 9

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 377/1996 Z. z. o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.

§ 10

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. septembra 2002.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

ZOZNAM TRANSPONOVANÝCH SMERNÍC

Týmto nariadením sa transponuje Smernica Rady 89/656/EHS z 30. novembra 1989 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na používanie osobných ochranných prostriedkov pracovníkmi na pracovisku (tretia samostatná smernica v zmysle článku 16(1) smernice 89/391/EHS). Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 393, 30. 12. 1989, strana 0018 - 0028.

Jej preklad sa nachádza na sekcii Inštitút pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

ZOZNAM OSOBNÝCH OCHRANNÝCH PRACOVNÝCH PROSTRIEDKOV

Osobné ochranné pracovné prostriedky sú najmä

1. NA OCHRANU HLAVY

1.1. Ochranné prilby, napríklad proti úderu, nárazu, roztavenému kovu, dielektrické, na použitie v baníctve, strojárstve, hutníctve, lesníctve, energetike, stavebníctve, pri zdolávaní požiarov, pri vykonávaní záchranných prác pri haváriách a živelných pohromách a pod.

1.2. Ochranné pokrývky hlavy, čiapky so štítom, bez štítu, vystužené čiapky proti udretiu, baretky, šatky, siefky na vlasy, kapucne, kukly, klobúky s časťou na ochranu krku a pod., vyrobené z textilu, siefoviny, impregnované a pod., proti skalpovaniu a iným nebezpečenstvám.

2. NA OCHRANU SLUCHU

2.1. Zátkové chrániče sluchu a podobné prostriedky.

2.2. Slúchadlové chrániče sluchu.

2.3. Protihlukové prilby, plnoakustické prilby pre extrémne hlučné prostredie.

2.4. Chrániče sluchu s prijímačom pre nízko-frekvenčnú indukčnú slučku.

2.5. Chrániče sluchu s interkomunikačným zariadením na vnútorné dorozumievanie.

2.6. Slúchadlové chrániče sluchu, ktoré možno upevniť na prilbu.

3. NA OCHRANU ZRAKU A TVÁRE

3.1. Ochranné okuliare proti fyzikálnym vplyvom a kvapalinám, napríklad proti mechanickým vplyvom, proti röntgenovému, laserovému, ultrafialovému, infračervenému žiareniu, proti oslneniu, vode.

3.2. Štíty na ochranu tváre.

3.3. Kukly.

3.4. Zváračské kukly, štíty a okuliare.

3.5. Masky a prilby určené pre zváranie oblúkom, držané rukami, uchytené na hlave pomocou pásky, alebo ktoré možno upevniť na ochrannú prilbu.

4. NA OCHRANU DÝCHACÍCH ORGÁNOV

4.1. Ochranné rúšky.

4.2. Náustky s malými priemyselnými filtrami.

4.3. Respirátory proti organickým parám, toxickému prachu a dymu, aerosólom.

4.4. Filtre proti prachu, rádioaktívnemu prachu.

4.5. Masky s filtrami, napríklad proti organickým parám a plynom, kysličníku uhoľnatému, aerosólom, kyslým plynom.

4.6. Izolačné dýchacie prístroje kyslíkové alebo vzduchové; prenosné, diaľkové.

4.7. Potápačské vybavenie.

5. NA OCHRANU HORNÝCH KONČATÍN

5.1. Ochranné rukavice (palcové, trojprstové alebo päťprstové) na prácu so strojovým zariadením, s ručným náradím a nástrojmi, na manipuláciu s materiálmi proti bodnutiu, porezaniu, vyšmyknutiu, vibráciám, na ochranu proti chemickým látkam a biologickým materiálom, pred elektrickým prúdom a napätím, pred sálavým teplom, chladom, pred ionizujúcim žiarením a pod.

5.2. Ochranné prsty na ochranu prstov.

5.3. Ochranné rukávy na ochranu rúk.

5.4. Zápästné remienky na ochranu zápästia.

5.5. Dľaňovnice na ochranu dlaní.

5.6. Ochrana predlaktia z krúžkového pletiva.

5.7. Podložky pod lakeť na ochranu lakťa proti tlaku.

6. NA OCHRANU DOLNÝCH KONČATÍN

6.1. Ochranná obuv nízka, členková, polovysoká alebo vysoká.

6.2. Obuv s ochrannou špicou.

6.3. Obuv s ochranou priehlavku.

6.4. Obuv, ktorú možno rýchlo vyzuť.

6.5. Obuv s podrážkami odolnými proti teplu.

6.6. Obuv odolná proti sálavému teplu.

6.7. Oteplená obuv.

6.8. Obuv odolná proti vibráciám.

6.9. Antistatická obuv.

6.10. Izolačná obuv, vysoké topánky alebo prezuvky.

6.11. Ochranná obuv pre obsluhu reťazových píl.

6.12. Ochranná obuv s podrážkou proti prepichnutiu, šmyku, kvapalinám, chemickým látkam, napríklad proti žieravinám, organickým rozpúšťadlám, olejom.

6.13. Chránič proti porezaniu (stehien a pod.).

6.14. Chránič kolena, predkolenia.

6.15. Snímateľné chrániče priehlavku.

6.16. Gamaše.

6.17. Vymeniteľné podrážky alebo vložky do obuvi odolné proti sálavému teplu, chladu, prepichnutiu a pod.

6.18. Snímateľné hroty na ľad, sneh alebo na iné šmykľavé plochy.

7. NA OCHRANU TRUPU A BRUCHA

7.1. Ochranné vesty, plášte a zástery na ochranu pri práci so strojovým zariadením a ručným náradím proti pichnutiu, porezaniu, postriekaniu roztaveným kovom a pod.

7.2. Ochranné vesty, plášte, haleny a zástery na ochranu pred chemickými látkami a biologickými materiálmi.

7.3. Vyhrievané vesty.

7.4. Zástery na ochranu pred röntgenovým žiarením.

7.5. Telové pásy, napríklad brušné a obličkové.

8. NA OCHRANU CELÉHO TELA

8.1. Prostriedky na prevenciu proti pádu

8.1.1. úplný výstroj na prevenciu proti pádu vrátane všetkých nevyhnutných doplnkov,

8.1.2. brzdné zariadenie pohlcujúce kinetickú energiu, úplné vybavenie vrátane všetkých nevyhnutných doplnkov,

8.1.3. prostriedky na držanie tela, napríklad bezpečnostné popruhy, bezpečnostné pásy, prídavné laná.

8.2. Ochranné odevy, napríklad dvojdielne alebo kombinézy

8.2.1. odevy poskytujúce ochranu pri práci so strojovým zariadením a ručným náradím proti bodnutiu, porezaniu a pod.,

8.2.2. odevy na ochranu pred chemickými látkami a biologickými materiálmi, odevy chrániace pred postriekaním roztaveným kovom alebo pred infračerveným žiarením,

8.2.3. odevy odolné proti prepáleniu,

8.2.4. odevy odolné proti krátkodobému pôsobeniu ohňa,

8.2.5. odevy odolné proti sálavému teplu (tepelnému žiareniu),

8.2.6. odevy na ochranu pred rádioaktívnym žiarením,

8.2.7. prachotesné odevy,

8.2.8. plynotesné odevy,

8.2.9. antistatické odevy,

8.2.10. ochranné odevy a plášte proti chladu a poveternostným podmienkam,

8.2.11. ochranné odevy pre špeciálne profesie, napríklad pre hasičov, potápačov,

8.2.12. výstražné odevy a vesty s fluorescenčnými a odrazovými prvkami a doplnky, napríklad pásky na rukávy, rukavice a pod.,

8.2.13. ochranné prikrývky.

9. NA OCHRANU KOŽE

9.1. Ochranné pasty, masti, oleje proti vode, organickým rozpúšťadlám, ultrafialovému žiareniu, hmyzu a pod.

10. INÉ

10.1. Záchranná plávacia vesta.

10.2. Doplnky (spodná bielizeň, ponožky a pod.).

10.3. Gumený koberec.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

ZOZNAM NEBEZPEČENSTIEV

Nebezpečenstvá, ktoré vzhľadom na charakter ich účinkov, čas expozície a množstvo, napríklad koncentráciu alebo dávku, môžu poškodiť zdravie alebo obťažovať pri práci a možno sa pred nimi chrániť osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, sú najmä

1. FYZIKÁLNE NEBEZPEČENSTVÁ

1.1. Poloha pracoviska vo vzťahu k povrchu zeme, napríklad vo výške, v hĺbke, pod zemou alebo pod vodou, a k inému pracovisku, napríklad v jeho blízkosti.

1.2. Nevhodný povrch podlah a komunikácií spôsobujúci pády osôb, napríklad ich pohyblivosť, šikmosť, šmykľavosť, nerovnosť.

1.3. Tlak, úder, rez, seknutie, pichnutie, bodnutie, odretie, navinutie

1.3.1. pri pohyblivých strojoch, mechanizmoch a ich častiach,

1.3.2. na materiáloch, polotovaroach a výrobkoch, s ktorými sa manipuluje,

1.3.3. na ostrých hranách, rohoch, drsných povrchoch.

1.4. Oheň, horúce alebo chladné látky (plynné, kvapalné, tuhé) a predmety, ich povrchová teplota.

1.5. Výbušnosť.

1.6. Odletujúce a padajúce predmety.

1.7. Tepelné žiarenie.

1.8. Ultrafialové žiarenie.

1.9. Infračervené žiarenie.

1.10. Ionizujúce žiarenie.

1.11. Laserové žiarenie.

1.12. Elektrický prúd a napätie.

1.13. Statická elektrina.

1.14. Elektromagnetické žiarenie.

1.15. Barometrický tlak a jeho rýchle zmeny.

1.16. Teplota vzduchu a jej rýchle zmeny.

1.17. Vlhkosť vzduchu.

1.18. Prúdenie vzduchu.

1.19. Ionizácia vzduchu.

- 1.20. Prach, vlákna vo vzduchu.
- 1.21. Tuhé a kvapalné aerosóly vo vzduchu.
- 1.22. Hluk (infrazvuk, ultrazvuk).
- 1.23. Vibrácie.
- 1.24. Osvetlenie (intenzita, jas, kontrast, oslnenie, nedostatočné denné osvetlenie).
- 1.25. Nedostatočná rozoznatelnosť, napríklad osôb alebo zariadení vzhľadom na pozadie.

2. CHEMICKÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- 2.1. Plyny, pary, aerosóly, prachy, pevné, kvapalné látky a ich účinky
 - 2.1.1. toxické,
 - 2.1.2. žieravé,
 - 2.1.3. dráždivé,
 - 2.1.4. senzibilizujúce,
 - 2.1.5. karcinogénne,
 - 2.1.6. mutagénne,
 - 2.1.7. teratogénne.

3. BIOLOGICKÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- 3.1. Rastliny.
- 3.2. Živočíchy, napríklad zvieratá, hmyz.
- 3.3. Patogénne mikroorganizmy, napríklad baktérie, vírusy, huby a pod.

4. INÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- 4.1. Nevhodná pracovná poloha.
- 4.2. Neprimeraná fyzická (statická alebo dynamická) záťaž.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

ZOZNAM PRÁC, PRI KTORÝCH SA POSKYTUJÚ OSOBNÉ OCHRANNÉ PRACOVNÉ PROSTRIEDKY

Práce, pri ktorých sa poskytujú a používajú osobné ochranné pracovné prostriedky, ak sa pri ich vykonávaní vyskytujú nebezpečenstvá, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca, sú najmä

1. OCHRANA HLAVY

1.1. Ochranná prilba pri

1.1.1. stavebných prácach, najmä prácach na lešení a vo výškach, pod nimi alebo v ich blízkosti, pri montáži a demontáži debnenia a lešenia, pri montážnych a inštalačných prácach, pri demolačných prácach,

1.1.2. práci v chemických prevádzkach,

1.1.3. práci na ocelových mostoch, ocelových konštrukciách budov, ocelových hydraulických konštrukciách, na stožiaroch, vežiach, vysokých peciach, v oceliarniach a valcovniach, vo veľkých nádržiach, veľkom potrubí, v kotolniciach,

1.1.4. práci v energetike,

1.1.5. práci v jamách, výkopoch, šachtách a tuneloch,

1.1.6. zemných prácach a prácach v lomoch, prácach s kameňom,

1.1.7. práci v podzemí, povrchových baniach, pri vrtných a geofyzikálnych prácach, pri práci na skládkach uhlia,

1.1.8. práci so vstreľovacím náradím,

1.1.9. trhacích prácach, pri odpaľovaní ohňostrojov a pri zneškodňovaní výbušnín,

1.1.10. práci v blízkosti zdvíhadiel, zdvíhacích zariadení, žeriavov, dopravníkov, pri zdvíhaní bremien na vysokozdvížných vozíkoch,

1.1.11. abrazívnom čistení materiálov brokmi a pieskom (otryskávanie),

1.1.12. vysokých peciach, v oceliarniach, vo valcovniach, v lisovniach, pri spracúvaní kovov, kovaní, zlievaní,

1.1.13. práci v priemyselných peciach, kontajneroch, strojových zariadeniach, silách, zásobníkoch a potrubiach,

1.1.14. stavbe lodí,

1.1.15. posunovaní na železnici,

1.1.16. práci na bitúнку,

1.1.17. ťažbe dreva a lesníckej činnosti, pri ktorej hrozí nebezpečenstvo pádu predmetov z výšky,

1.1.18. práci v stiesnených priestoroch,

1.1.19. likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov, pri vykonávaní záchranných prác pri haváriách a živelných pohromách.

1.2. Ochranná čiapka, šatka a pod. pri

1.2.1. pohyblivých zariadeniach a ich častiach,

1.2.2. práci v prostredí s nebezpečenstvom infekcie.

1.3. Protihluková prilba pri

1.3.1. práci v hluku pri vysokých hladinách a frekvenciách.

2. OCHRANA SLUCHU

2.1. Chránič sluchu pri

2.1.1. tvarovaní kovov, napríklad pri kovaní, lisovaní, valcovaní, razení a pod.,

2.1.2. práci s pneumatickými strojmi, prístrojmi a náradím,

2.1.3. práci v blízkosti kompresorov,

2.1.4. práci pozemného personálu na letiskách,

2.1.5. práci s baranidlom,

2.1.6. práci v drevospracujúcom a textilnom priemysle,

2.1.7. práci s motorovými reťazovými píľami a krovinorezmi,

2.1.8. spracúvaní keramických a tehliarskych surovín,

2.1.9. pri rezaní železobetónových prefabrikátov.

3. OCHRANA ZRAKU A TVÁRE

3.1. Ochranné okuliare, štít na ochranu tváre, kukla pri

3.1.1. zvaraní, brúsení, rozbrusovaní,

3.1.2. dlabaní a sekání,

3.1.3. ťažbe a spracúvaní hornín,

3.1.4. ťažbe a spracúvaní dreva,

3.1.5. práci so vstreľovacím náradím, s vŕtacím náradím,

3.1.6. odstraňovaní častí materiálu alebo pri práci, pri ktorej vznikajú úlomky (triesky),

3.1.7. abrazívnom čistení materiálu brokmi a pieskom (otryskávanie),

3.1.8. práci s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, dezinfekčnými látkami a žieravými čistiacimi prostriedkami, práci s biologickými materiálmi a liečivami,

3.1.9. práci s roztavenými látkami alebo pri práci v blízkosti týchto látok,

3.1.10. pri rozprašovaní tekutín,

- 3.1.11. práci v sálavom teple (sálavom žiarení),
- 3.1.12. práci s lasermi, ultrafialovým žiarením, silným svetelným žiarením,
- 3.1.13. práci s motorovou reťazovou pílou a krovinnorezom,
- 3.1.14. pri likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov,
- 3.1.15. trhacích prácach, pri odpaľovaní ohňostrojov a pri zneškodňovaní výbušnín.

4. OCHRANA DÝCHACÍCH ORGÁNOV

4.1. Ochranné rúško, maska, respirátor, dýchací prístroj pri

- 4.1.1. práci s nebezpečnými látkami,
- 4.1.2. práci v prostredí s nedostatkom kyslíka,
- 4.1.3. práci v nádržiach, v obmedzených priestoroch, v priemyselných zariadeniach a priestoroch s nedýchatelným ovzduším, napríklad so škodlivinami alebo s nedostatkom kyslíka,
- 4.1.4. práci v blízkosti sadzobne vysokej pece,
- 4.1.5. práci v blízkosti plynových konvertorov a plynového potrubia vysokej pece,
- 4.1.6. práci v blízkosti miesta odpichu vysokej pece s výskytom dymov obsahujúcich ťažké kovy,
- 4.1.7. vymurúvaní pecí a lejacích panví s výskytom vysokej prašnosti,
- 4.1.8. zariadeniach s vysokou prašnosťou,
- 4.1.9. likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov,
- 4.1.10. práci v šachtách, stokách a ďalších podzemných priestoroch súvisiacich s kanalizáciou,
- 4.1.11. práci v mraziarňach s nebezpečenstvom úniku chladiaceho média,
- 4.1.12. nanášaní náterových látok,
- 4.1.13. ťažbe, úprave a zušľachťovaní nerastov s vysokou prašnosťou,
- 4.1.14. strojovom brúsení dreva,
- 4.1.15. zdravotnom vyšetrení a ošetrení,
- 4.1.16. práci v archívoch.

5. OCHRANA HORNÝCH KONČATÍN

5.1. Ochrana predlaktia pri

- 5.1.1. vykosťovaní a krájaní mäsa,
- 5.1.2. armovaní železa.

5.2. Ochranné rukavice pri

- 5.2.1. práci s materiálmi so zvýšenou alebo so zníženou teplotou,

5.2.2. práci s chemickými látkami, napríklad s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, dezinfekčnými a čistiacimi prostriedkami,

5.2.3. zvaraní,

5.2.4. manipulácii s predmetmi, ktoré majú ostré hrany, s výnimkou prác, pri ktorých je nebezpečenstvo zachytenia rukavíc,

5.2.5. práci s herbicídmi, insekticídmi, arboricídmi a pod.,

5.2.6. práci s rádioaktívnymi látkami, so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,

5.2.7. práci s biologickými materiálmi, so škodlivinami a v prostredí s nebezpečenstvom infekcie,

5.2.8. práci s vibrujúcimi nástrojmi.

5.3. Rukavice z kovovej sieťoviny pri

5.3.1. vykosťovaní a krájaní mäsa ručným nožom,

5.3.2. výmene nožov na rezacích strojoch.

6. OCHRANA DOLNÝCH KONČATÍN

6.1. Ochranná obuv s podrážkami odolnými proti prepichnutiu a prerezaniu pri

6.1.1. stavbe skeletu budovy, základov a cestných prácach,

6.1.2. lešenárskych prácach,

6.1.3. demolácii budov a konštrukcií,

6.1.4. práci s betónovými a prefabrikovanými dielmi, pri montáži debnenia a jeho odstraňovaní,

6.1.5. nádvorných prácach a prácach v skladoch,

6.1.6. práci na strechách,

6.1.7. práci v lese,

6.1.8. práci na oceľových mostoch, oceľových konštrukciách budov, stožiaroch, vežiach, výťahoch, oceľových hydraulických konštrukciách, vysokých peciach, v oceliarniach a valcovniach, vo veľkých nádržiach, veľkých potrubíach, v kotolniach, energetických zariadeniach, na žeriavoch,

6.1.9. stavbe pecí, montáži vykurovacích, vetracích zariadení a kovových dielcov,

6.1.10. údržbe a oprave strojov,

6.1.11. prestavbe a údržbárskych prácach,

6.1.12. vysokých peciach, v oceliarniach, valcovniach, pri spracúvaní kovov, kovaní, lisovaní, valcovaní, ťahaní drôtov,

6.1.13. práci s kameňom a pri jeho spracúvaní,

6.1.14. práci v lomoch a otvorených výkopoch, na uhoľných skrývkach,

6.1.15. ťažbe, úprave a zušľachťovaní nerastov, razení a hĺbení podzemných priestorov,

- 6.1.16. výrobe a spracúvaní tabuľového a obalového skla,
- 6.1.17. manipulácii s formami v keramickom priemysle,
- 6.1.18. vymurúvaní pecí v keramickom priemysle,
- 6.1.19. formovaní v keramickom priemysle a v priemysle stavebných hmôt,
- 6.1.20. doprave a skladovaní,
- 6.1.21. práci s mrazenými blokmi mäsa a blokmi konzervovaných potravín,
- 6.1.22. stavbe lodí,
- 6.1.23. posunovaní železničných vozňov,
- 6.1.24. likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov.
- 6.2. Ochranná obuv proti šmyku pri
 - 6.2.1. práci na strechách,
 - 6.2.2. práci na leteckej technike,
 - 6.2.3. práci na šmykľavej, napríklad vlhkej podlahe.
- 6.3. Ochranná obuv s tepelnoizolačnou podrážkou pri
 - 6.3.1. práci s veľmi horúcimi alebo veľmi studenými materiálmi.
- 6.4. Ochranná obuv, ktorú možno rýchlo a ľahko vyzuť pri
 - 6.4.1. práci s nebezpečenstvom preniknutia roztaveného kovu, agresívnych látok a pod.
- 6.5. Ortopedická obuv (proti statickej záťaži) pri
 - 6.5.1. práci, pri ktorej sa prevažne stojí alebo pohybuje.
- 6.6. Ochranná obuv proti vlhku a chladu pri
 - 6.6.1. ošetrovaní zvierat,
 - 6.6.2. práci vo vlhkom prostredí,
 - 6.6.3. práci v chladnom prostredí.
- 6.7. Ochranná obuv s antistatickou úpravou pri
 - 6.7.1. práci s nebezpečenstvom výbuchu, vo výpočtových strediskách, v operačných sálach a pod.
- 6.8. Ochranná obuv proti prieniku agresívnych látok pri
 - 6.8.1. práci v chemickom priemysle.
- 7. OCHRANA TRUPU
 - 7.1. Zástera odolná proti prerezaniu, prebodnutiu, vystužená pri

- 7.1.1. vykosťovaní a rezaní mäsa,
- 7.1.2. práci s ručným nožom, ak treba ťahať nôž smerom k telu,
- 7.1.3. rezaní dreva na kotúčovej píle,
- 7.1.4. klampiarskych prácach a pri práci so sklom.

7.2. Kožená zástera pri

- 7.2.1. zvaraní,
- 7.2.2. kovaní,
- 7.2.3. zlievaní, odlievání.

7.3. Špeciálna zástera pri

- 7.3.1. práci v ionizujúcom a neionizujúcom žiarení.

7.4. Gumená alebo pogumovaná zástera pri

- 7.4.1. práci s jedmi, žieravinami, rozpúšťadlami,
- 7.4.2. práci s biologickými materiálmi,
- 7.4.3. práci s kvapalinami.

7.5. Bedrový a spevňovací pás pri

- 7.5.1. práci v chlade,
- 7.5.2. prácach spojených so zvýšenou fyzickou záťažou.

8. OCHRANA CELÉHO TELA

8.1. Ochranný odev pri

8.1.1. práci s chemickými látkami, napríklad s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, s dezinfekčnými a čistiacimi prostriedkami,

8.1.2. práci s horúcimi materiálmi alebo v ich blízkosti a všade tam, kde sa pociťuje vplyv nadmerného tepla,

8.1.3. výrobe plochého a technického skla,

8.1.4. abrazívnom čistení brokmi a pieskom (otryskávanie),

8.1.5. práci v chladných priestoroch, najmä v hlbokomraziacich priestoroch,

8.1.6. práci s motorovými reťazovými píľami a krovinorezmi,

8.1.7. práci s herbicídmi, insekticídmi, arboricídmi a pod.,

8.1.8. ťažbe, úprave a zušľachťovaní nerastov,

8.1.9. práci s rádioaktívnymi látkami,

8.1.10. práci v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu, pri trhacích a ohňostrojných prácach,

- 8.1.1.1. likvidácii následkov havárií,
- 8.1.1.2. práci s biologickými materiálmi,
- 8.1.1.3. trhacích prácach, pri odpaľovaní ohňostrojov a pri zneškodňovaní výbušnín.
- 8.2. Ohňovzdorný ochranný odev pri
 - 8.2.1. zváraní v obmedzených priestoroch,
 - 8.2.2. zdolávaní požiarov,
 - 8.2.3. práci v prostredí s možnosťou výbuchu a požiaru.
- 8.3. Odev chrániaci pred nepriaznivým počasím pri
 - 8.3.1. práci vonku v daždivom a chladnom počasí.
- 8.4. Výstražný odev alebo vesta pri
 - 8.4.1. práci, pri ktorej musia byť zamestnanci zreteľne viditeľní.
- 8.5. Ochranné zariadenie proti pádu, bezpečnostné lano, popruh pri
 - 8.5.1. práci vo výškach a nad priehlbňami,
 - 8.5.2. práci na lešení,
 - 8.5.3. montáži lešení,
 - 8.5.4. montáži stavebných prefabrikátov,
 - 8.5.5. práci na stožiaroch,
 - 8.5.6. práci na pracovných plošinách, výsuvných rebríkoch, v korunách stromov a pod.,
 - 8.5.7. práci v kabínach výškových žeriavov,
 - 8.5.8. práci vo výškových kabínach stohovacích a vyhľadávacích zariadení v skladoch,
 - 8.5.9. práci v horných častiach vrtných veží,
 - 8.5.10. práci v šachtách a stokách.
- 9. OCHRANA KOŽE
 - 9.1. Ochranný olej, masť a pod. pri
 - 9.1.1. spracúvaní materiálov na povrchovú úpravu,
 - 9.1.2. vypracúvaní koží,
 - 9.1.3. manipulácii s chemickými látkami,
 - 9.1.4. práci vo vlhkom prostredí.
- 10. INÉ
 - 10.1. Bielizeň a ponožky pri

10.1.1. práci v chlade,

10.1.2. biologickom zamorení,

10.1.3. gumený izolačný koberec pri elektrikárskych prácach.

Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

ZOZNAM KRITÉRIÍ NA VÝBER OSOBNÉHO OCHRANNÉHO PRACOVNÉHO PROSTRIEDKU

Príloha obsahuje vybrané údaje a kritériá hodnotenia a výberu týchto osobných ochranných pracovných prostriedkov:

1. ochranná prilba,
2. ochranné okuliare a štíty na ochranu tváre,
3. prostriedok na ochranu sluchu,
4. prostriedok na ochranu dýchacích orgánov,
5. ochranné rukavice,
6. ochranná obuv,
7. ochranný odev,
8. záchranná plávacia vesta,
9. osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu.

1. OCHRANNÁ PRILBA

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Mechanické	- padajúce predmety, nárazy	- schopnosť tlmiť nárazy
	- bočné zovretie	- bočná pevnosť a tuhosť
	- použitie vstreľovacieho zariadenia	- odolnosť proti prerazeniu
Elektrické	- nízke napätie	- elektrická izolácia
Tepelné	- chlad alebo žiar	- zachovanie ochranných vlastností pri nízkych a vysokých teplotách
	- rozstrekovanie roztaveného kovu	- odolnosť proti odstreknutému tekutému kovu
Nerозoznatelnosť	- nedostatočná rozoznatelnosť	- výstražná alebo svetlo odrážajúca farba

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní	- ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • hmotnosť • priestor pre hlavu • prispôbenie hlave • vetranie
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - zlá stabilita (sedenie) na hlave, padanie prilby - kontakt s otvoreným plameňom	- vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie - stabilita prilby na hlave (dobré sedenie), upevnenie - nehorľavosť, odolnosť proti plameňu
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu, - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití, • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika <ul style="list-style-type: none"> - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie a poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave <ul style="list-style-type: none"> - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

2. OCHRANNÉ OKULIARE A ŠTÍTY NA OCHRANU TVÁRE

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Nešpecifické	- namáhanie pri používaní	- zorníky (sklá) s dostatočnou mechanickou pevnosťou a odolnosťou proti roztriešteniu
	- preniknutie malých cudzích teliesok s malou energiou	- tesnosť a odolnosť
Mechanické	- čiastočky s veľkou energiou, napríklad črepiny, triesky, vystreknutá kvapalina	- mechanická odolnosť
Tepelnomechanické	- horúce čiastočky s vysokou rýchlosťou	- odolnosť proti horúcim alebo roztaveným materiálom
Chlad	- preniknutie chladu k oku	- tesné priliehanie osobného ochranného pracovného prostriedku k tvári
Chemické	- podráždenie spôsobené	- tesnosť, bočná ochrana a chemická odolnosť
	• plynmi	
	• aerosólmi	
	• prachmi • dymami	
Žiarenie	- technické zdroje infračerveného žiarenia, viditeľného svetla, ultrafialového a ionizujúceho žiarenia, laserových lúčov	- filtračné vlastnosti zorníkov (skiel) - tesnosť obruby zabezpečujúca ochranu pred žiarením
	- prírodné žiarenie (denné svetlo)	- obruba neprepúšťajúca žiarenie

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní spôsobené	- ergonomické riešenie (konštrukcia):
	• vysokou hmotnosťou	• malá hmotnosť
	• zvýšeným potením	• dostatočné prevetrávanie zorníky (sklá) odolné proti zahmlievaniu (zaroseniu)
	• neprimeraným zovretím, vysokým kontaktným tlakom	• individuálna prispôbitelnosť používateľovi
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť	- vlastnosti (kvalita) materiálu
	- nedostatočná čistota	- ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie
	- poškodené, ostré okraje	- zaoblené rohy a hrany
		- používať bezpečnostné sklo

	- ovplyvnenie zrakovej schopnosti zlými optickými vlastnosťami, napríklad skresľovanie obrazu, zmena farieb, najmä signálov	- dbať na optickú kvalitu zorníkov (skiel)
	- obmedzenie zorného poľa	- používať zorníky (sklá) odolné proti mechanickému vplyvom
	- zrkadlenie (odrazy)	- dostatočne veľké zorníky (sklá)
	- náhla zmena priehľadnosti (svetlo - tma)	- primeraná rýchlosť reakcie fotochromatických zorníkov (skiel)
	- zahmlievanie, zarosovanie zorníkov (skiel)	- odolnosť alebo prostriedok proti zaroseniu
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu
		- zachovanie ochrannej funkcie počas celej životnosti
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zariadenia:
		• dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie)
		• rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití
		- výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika
		- rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave
		- čistenie
		- pravidelná kontrola
		- včasná výmena
		- rešpektovanie pokynov výrobcu

3. PROSTRIEDOK NA OCHRANU SLUCHU

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Hluk	- trvalý hluk - impulzný hluk	- dostatočný útlm hluku pre príslušný typ a frekvenciu hluku
Teplo	- odstrekujúci kov, napríklad pri zvaraní	- odolnosť proti horúcemu, žeravému alebo roztavenému materiálu

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné pohodlie pri používaní spôsobené • vysokou hmotnosťou • vysokým tlakom • zvýšeným potením • neprimeraným zovretím 	<ul style="list-style-type: none"> - ergonomické riešenie (konštrukcia): • hmotnosť • veľkosť tlaku pri používaní a úsilie potrebné na udržanie osobného ochranného pracovného prostriedku v požadovanej ochrannej polohe • individuálna prispôbitelnosť
Obmedzenie počutelnosti	- zhoršenie rečovej zrozumiteľnosti, rozoznávania signálov a dôležitých pracovných zvukov, určovania smeru hluku	<ul style="list-style-type: none"> - meniteľnosť útlmu hluku podľa frekvencie hluku, zníženie tlmenia hluku - použitie zátek (rezonančných chráničov) namiesto slúchadlových (mušľových) - výber po zvukovej skúške - použitie vhodných elektroakustických osobných ochranných pracovných prostriedkov
Všeobecné	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - nevhodný materiál - poškodený okraj - zachytávanie, ťahanie vlasov - kontakt s horúcimi telesami - kontakt s otvoreným plameňom 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie - možnosť výmeny tesniacich vankúšikov na slúchadlách (mušliach), použiť zátky na jednorazové použitie - zaoblenie rohov a hrán - odstránenie miest a častí zachytávajúcich vlasy - odolnosť voči vzplanutiu a taveniu - nehorľavosť, odolnosť proti plameňu
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochrannej funkcie počas celej životnosti
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		

Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zafarbenia: • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

4. PROSTRIEDOK NA OCHRANU DÝCHACÍCH ORGÁNOV

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Pôsobenie nebezpečných látok vo vdychovanom vzduchu	- pevné a kvapalné látky (častice) znečisťujúce vzduch (prach, dym, aerosól), plyn, para	- filter na zachytávanie častíc s potrebnou účinnosťou (stupňom filtrácie) zodpovedajúcou koncentráciou, toxicitou, rizikom a veľkosťou častíc, - osobitne treba prihliadať na kvapalné čiastočky
	- plyny a pary znečisťujúce vzduch	- výber vhodného druhu protiplynového filtra a stupňa filtrácie, ktoré zodpovedajú koncentrácii, toxicite, riziku, požadovanej dobe používania a povahe práce
Nedostatok kyslíka vo vdychovanom vzduchu	- viazanie kyslíka - vytlačenie kyslíka	- zabezpečenie prívodu kyslíka osobným ochranným pracovným prostriedkom - zohľadniť kapacitu kyslíka v osobnom ochrannom pracovnom prostriedku so zreteľom na dobu jeho používania

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		

Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní:	- ergonomické riešenie (konštrukcia):
	• veľkosť	• prispôsobiteľnosť
	• hmotnosť	• malá hmotnosť a jej vhodné rozloženie
	• prívod vzduchu a pod.	• voľný pohyb hlavy
	• dýchací odpor	• malý dýchací odpor, pretlak v dýchacej oblasti
	• mikroklima v maske	• zariadenie s dýchacím ventilom, ventilátorom
	• používanie	• jednoduchá manipulácia
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť	- vlastnosti (kvalita) materiálu
	- nedostatočná čistota	- ľahká udržiavateľnosť, ošetrovanie a dezinfekcia
	- netesnosť	- tesné prilnutie k tvári používateľa, nepriepustnosť
	- zvyšovanie obsahu kyslíčnika uhličitého vo vdychovanom vzduchu	- zariadenie s dýchacím ventilom, s ventilátorom alebo s pohlcovačom kyslíčnika uhličitého
	- kontakt s otvoreným plameňom, iskrami, roztaveným kovom	- použitie nehorľavých materiálov
	- obmedzenie zorného poľa	- dostatočná veľkosť zorného poľa
	- kontaminácia	- odolnosť, dekontaminovateľnosť
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu
		- zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zariadenia:
		• dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie)
		• rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití
		• dodržiavanie rozsahu (hraníc) použitia a životnosti; pri nadmerných koncentráciách alebo nedostatku kyslíka namiesto filtračného zariadenia použiť izolačné zariadenie
		• výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika
		- rešpektovanie pokynov na používanie, informácií a poučení výrobcu, bezpečnostných orgánov a skúšobní

	- znečistenie, opotrebenie alebo poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave:
		• čistenie
		• pravidelná kontrola
		• rešpektovanie maximálnej doby používania
		• včasná výmena
		• rešpektovanie pokynov výrobcu, ako aj bezpečnostných predpisov a zásad

5. OCHRANNÉ RUKAVICE

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Všeobecné	- kontaktom	- zakrytie pokožky
	- namáhaním pri použití	- odolnosť proti roztrhnutiu, predĺženiu a odieraniu
Mechanické	- drsné, špicaté a ostré predmety	- odolnosť proti preniknutiu, prepichnutiu a prerezaniu
	- náraz, úder	- tlmiace vlastnosti
Tepelné	- horúce, resp. chladné materiály, teplota okolia,	- izolácia proti teplu a chladu
	- kontakt s otvoreným plameňom	- nehorľavosť, odolnosť proti plameňu
	- účinky pri zvaračských prácach	- ochrana a odolnosť proti žiareniu a odstrekujúcemu roztavenému kovu
Elektrické	- elektrické napätie	- elektrická izolácia
Chemické	- účinky chemikálií	- nepriepustnosť, odolnosť
Vibrácie	- mechanické chvenie	- tlmenie vibrácií
Kontaminácia	- kontakt s rádioaktívnymi látkami	- nepriepustnosť, ľahká dekontaminovateľnosť, odolnosť

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní	- ergonomické riešenie (konštrukcia): • hmotnosť, odstupňovanie veľkostí, plocha povrchu, pohodlie pri používaní, priepustnosť vodných pár
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť	- vlastnosti (kvalita) materiálu
	- nedostatočná čistota	- ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie
	- príľnavosť (lepenie) rukavíc na pokožku	- vhodné tvarové riešenie
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu
		- zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti
		- zachovanie veľkosti rozmerov, ich stálosť
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

6. OCHRANNÁ OBUV

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Mechanické	- predmety padajúce na prednú časť nohy alebo ju môžu zovrieť	- pevnosť prednej časti (špičky) obuvi
	- pád a nárazy na pätu	- schopnosť opätku tmiť energiu - zosilnenie priehlavku
	- pád ako dôsledok pošmyknutia	- protišmykové vlastnosti
	- stúpenie (šliapnutie) na ostré alebo špicaté predmety	- odolnosť podrážky proti prerazeniu, prerezaniu, prepichnutiu
	- účinky na jednotlivé časti nohy:	- účinná ochrana jednotlivých častí nohy
	• predkolenie	
	• členok	
• priehlavok		
	• chodidlo	
Elektrické	- nízke a stredné napätie	- elektrická izolácia
	- statická elektrina	- zvod statického náboja
Tepelné	- chlad alebo teplo	- tepelná izolácia proti chladu, resp. proti veľkému teplu
	- striekanie roztaveného kovu	- nepriepustnosť, odolnosť
Chemické	- škodlivé alebo nebezpečné kvapaliny alebo prach	- nepriepustnosť, odolnosť
Nadmerná záťaž	- nadmerné státie alebo chôdza	- tvarovanie nášlapovej časti obuvi

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní:	- ergonomické riešenie (konštrukcia):
	• neprispôsobenosť obuvi nohe	• tvar, veľkosť a výstelka obuvi
	• nedostatočné pohlcovanie potu	• priepustnosť pár a schopnosť pohlcovať vodné pary
	• únava z používania obuvi • prepúšťanie vody	• pružnosť, hmotnosť • vodotesnosť
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť	- vlastnosti (kvalita materiálu)
	- nedostatočná čistota	- ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie
	- nebezpečenstvo vyvrtnutia a vykĺbenia nohy	- tuhosť obuvi v priečnom smere, podpora klenby a vhodnosť obuvi
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu
		- zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti
		- odolnosť podrážky proti korózii, odieraniu a namáhaniu
Statická elektrina	- elektrostatický výboj	- elektrická vodivosť
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zariadenia: • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Všeobecné	- kontakt	- zakrytie tela
	- namáhanie (zaťaženie) pri používaní	- odolnosť proti opotrebeniu a trhaniu, šíreniu trhlín, stálosť veľkosti (rozmerov)
Mechanické	- drsné, špicaté a ostré predmety	- odolnosť proti preniknutiu
Tepelné	- horúce, resp. chladné materiály, teplota okolia	- izolácia proti teplu a chladu
	- kontakt s otvoreným plameňom	- nehorľavosť, odolnosť proti plameňu
	- účinky pri zvaračských prácach	- ochrana a odolnosť proti žiareniu a odstrekujúcemu roztavenému kovu
Elektrické	- elektrické napätie	- elektrická izolácia
Chemické a biologické	- chemické a biologické účinky	- nepriepustnosť, odolnosť proti chemickým a biologickým účinkom
Vlhkosť	- priepustnosť vody	- nepriepustnosť proti vode
Nerozoznateľnosť	- nedostatočná rozoznateľnosť odevu	- jasné alebo svetlo odrážajúce farby

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní	- ergonomické riešenie (konštrukcia): • hmotnosť, odstupňovanie veľkostí, plocha povrchu, pohodlie pri používaní, priepustnosť vodných pár
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť	- vlastnosti (kvalita) materiálu
	- nedostatočná čistota	- ľahká udržiavateľnosť a ľahké ošetrovanie
	- prílnavosť (lepenie) odevu na pokožku	- vhodné tvarové riešenie
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zafarbenia: • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

8. ZÁCHRANNÁ PLÁVACIA VESTA

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Utopenie	- pád osoby do vody, bezvedomie alebo telesná bezmocnosť	- schopnosť udržať sa nad vodou - schopnosť správne fungovať, aj keď je používateľ v bezvedomí - čas nafúknutia - spúšťač automatického nafukovania - schopnosť udržiavať ústa a nos používateľa nad vodou

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Zaťaženie používateľa, nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- obmedzenia spôsobené veľkosťou, nevhodným tvarom a rozmermi alebo nevhodným riešením	- ergonomické riešenie (konštrukcia), ktoré neobmedzuje výhľad, dýchanie a pohyby, správne umiestnenie ovládačov
Všeobecné	- skĺznutie záchranej plávacej vesty pri dopade používateľa do vody	- konštrukčné riešenie - zachovanie polohy záchranej plávacej vesty pri používaní
	- poškodenie záchranej plávacej vesty počas používania	- odolnosť proti mechanickým vplyvom, napríklad úderu, nárazu, zovretiu, prederaveniu
	- nedostatočná funkcia nafukovacieho systému	- zabezpečenie funkčnej spoľahlivosti a bezpečnosti pri všetkých prevádzkových podmienkach
		- vlastnosti nafukovacieho plynu, veľkosť zásobníka, neškodnosť plynu
		- účinnosť nafukovacej automatiky aj po dlhšom skladovaní
		- možnosť ručného zapnutia nafukovacieho systému,
		- možnosť nafúknutia samým používateľom (ústami) aj pri oblečenej záchranej plávacej veste
		- možnosť nafúknutia ústami, ak je záchranná plávacia vesta poškodená
	- nevhodné použitie	- trvanlivý krátky návod na použitie na záchranej plávacej veste

Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia, okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti chemickým, biologicko-fyzikálnym účinkom morskej vody, saponátov, uhľovodíkov, mikroorganizmov -baktérií, húb
		- odolnosť proti klimatickým vplyvom, napríklad teplote a vlhkosti vzduchu, dažďu, striekajúcej vode, slnečnému žiareniu
		- odolnosť materiálu záchranej plávacej vesty a ochranného obalu proti opotrebeniu, napríklad proti roztrhnutiu, odieraniu, účinkom tekutých kovov, napríklad pri zváraní, nehorľavosť
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zariadenia:
		• dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie)
		• rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika
		- rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave
		- čistenie
		- pravidelná kontrola
		- včasná výmena
		- rešpektovanie pokynov výrobcu

9. OSOBNÝ OCHRANNÝ PRACOVNÝ PROSTRIEDOK PROTI PÁDU

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Náraz	- pád z výšky a do hĺbky	- odolnosť a vhodnosť osobného ochranného pracovného prostriedku a miesta upevnenia (miesta ukotvenia)

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		

Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nevhodné ergonomické riešenie (konštrukcia)	- ergonomické riešenie (konštrukcia):
		• konštrukčné princípy
		• hmotnosť
		• pružnosť
	- obmedzenie voľnosti pohybu	- záchytné zariadenie s automatickým prispôsobovaním dĺžky
Všeobecné	- dynamické zaťaženie osobného ochranného pracovného prostriedku a používateľa spomalením pádu (počas brzdenia)	- vhodnosť osobného ochranného pracovného prostriedku:
		• rozloženie zaťaženia pri brzdení na časti tela schopné tmiť zaťaženie
		• zníženie brzdnnej sily
		• brzdná dráha (vzdialenosť)
	- kývanie sa (kmitanie) v závese a bočný náraz	- závesný bod (ukotvenie) nad hlavou, zavesenie v prídavnom (inom) závesnom bode (ukotvení)
	- statická záťaž na telo pri zavesení v popruhoch	- riešenie (konštrukcia) prostriedku zlepšujúce rozdelenie zaťaženia
	- sklĺznutie spojovacieho prostriedku	- krátke spojovacie prostriedky, napríklad bezpečnostný postroj
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu
		- zachovávanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia:
		• dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie)
		• rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití
		• výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika
		- rešpektovanie pokynov výrobcu

	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave
		- čistenie
		- pravidelná kontrola
		- včasná výmena
		- rešpektovanie pokynov výrobcu

- 1) Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme.
- 2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.
- 3) § 8a ods. 2 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z.
- 4) Napríklad § 9 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 436/2001 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 29/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na osobné ochranné prostriedky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 323/2002 Z. z.
- 5) § 8a ods. 3 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.
- 6) § 2a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.
- 7) § 8a ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.
- 8) § 8a ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.
- 9) § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

